

Jeshua, säg något!

Maria Magdalena tog hans kalla händer och upprepade det hon sagt så många gånger: Du måste tala. Släpp ut din fasa. Jag finns vid din sida och Den Ende tar emot dig om du faller.

Det hade gått flera veckor sedan Johannes döpt honom i Jordanfloden. Efteråt hade Jeshua blivit stum. Han stirrade på världen som om han inte såg något annat än luften omkring sig.

Maria Magdalena hade fört honom den långa vägen upp från Jeriko till Kapernaum, till ett litet hus i utkanten av byn. Huset, som hon lånat av några anförvanter, hade två små rum, hon sov i det ena, han i det andra. Grannarna såg med nyfikenhet och misstänksamhet på dem. Hon förklarade för dem att han var en frände som blivit sjuk och krävde omvårdnad. De tycktes godta förklaringen.

Hon visste att dagarna gick honom förbi och att han inte sov om nätterna. Hans ögon var röda och fårorna i det magra ansiktet hade blivit skarpare.

Det var varmt redan tidigt på morgonen. Hon hjälpte honom upp från hans sovplats och ledde ut honom ur huset. Det var som att leda en blind.

Nu stod de tillsammans och såg ut över Genesarets sjö.

Du behöver inte förkunna eller undervisa. Det kan vänta. Berätta i stället om vem du är, bad hon.

När han tittade ut över det blanka vattnet och över höjderna kring sjön fick han tårar i ögonen. På andra sidan sjön blänkte det till i Tiberias vita murar. För ett ögonblick trodde hon att han skulle säga något, men orden pressade åter ned i avgrunden.

Jeshua, sa hon med en suck, jag säger det igen: Du är inte ensam. Det finns lärjungar som väntar på dig trots att de inte ens hört talas om dig än. Till och med i Jerusalems tempel finns det människor som väntar på dig. Men låt dem vänta, de har väntat i tusentals år. Berätta i stället om Nasaret.

Hennes ord fick honom att sjunka ihop på marken. Hon satte sig bredvid honom och försökte trösta: Du är inte ensam, du vilar i Jahves hand, upprepade hon.

Hon sa – utan att veta om han lyssnade – att det är först när kärlet med vatten svämmar över som man lämnar källan och beger sig hem. Hon sa att ett hjärta först måste brista innan jublet kan finna sin väg ut.

Men han förblev stum och blicken var fortfarande tom.

Hon tvättade hans händer, ansikte och fötter i det klara sjövattnet.

På tillbakavägen mot huset stannade han plötsligt. Något hade fått honom att hejda sina steg. Hon såg att han fäst blicken på en kvinna som lyfte upp sitt barn på en åsna. Barnet skrattade och modern smekte det hastigt över kinden innan de försvann ut på fälten för dagens arbete.

Jeshua stod länge och såg efter dem.

Samma kväll, efter att de ätit och hon tänt en oljelampa, grep han

tag i Marias axlar och såg på henne. Blicken var inte tom längre och hans händer var hårda och varma, som om han var rädd för att hon skulle försvinna.

Jag är rädd, viskade han. Jag är en syndare. Johannes har gjort ett misstag. Jag är bara en föraktad människoson från Nasaret.

Då tog hon hans huvud mellan sina båda händer och sa: Berätta för mig om människosonen.

Med hes röst började han berätta. Och han talade nästan ända till morgonen.

BARNET

SOLEN STOD redan högt när jag vaknade dagen efter vår hemkomst från Jerusalem. Utanför malde min mor säd, ett lamm bräkte avlägset och en grannkvinna ropade på sitt barn. En doftslinga från en nytänd eld letade sig in i rummet. Mansröster hördes från verkstaden. Någon frågade och Josef svarade korthugget med mullrande stämman.

Josef och Maria var båda uppstigna, men mina bröder sov fortfarande intill mig på den matta vi delade.

Kvällen innan hade jag ridit på vår åsna tillsammans med mina bröder. Framför oss gick Josef, efter oss gick Maria. Vi närmade oss Nasaret efter att ha varit på resa i flera dagar. Vi var alla trötta.

Judas, som var yngst, satt och sov i min famn. Jakob, som var lite äldre, satt bakom mig och höll armarna om mig. Stjärnhimlen öppnade sig över oss, Galileens berg reste sig framför oss och luften blev allt kyligare.

Josef hade inte tätt någon lampa eller fackla. Det kunde locka till sig samariska rövare, menade han. Om de ändå dök upp skulle han likt Simson döda dem med sina händer.

Josef var sammanbiten och ursinnig. Maria var sorgsen och trött.

Trots att jag bara var tolv år fylldes jag av en stor frid. En mäktig kraft fyllde mig. Allt var heligt: mörkret omkring oss, stjärnorna, den svala kvällsluften, dofterna från marken och grödorna, mina bröders varma kroppar.

Josef stannade hastigt och vände sig om mot mig.

Ångrar du dig och ber om förlåtelse, så får du den.

Men jag hade redan lämnat vår osämja.

Det finns bara en Fader och han håller sin hand över oss, sa jag.

Josef sjönk ihop, vandringsstaven föll ur hans hand.

Maria skyndade fram, tog upp staven och gav den till honom. Hon sa att han var en rättfärdig man och en god far.

Men låt oss nu bara gå hem, vädjade hon.

Nu, morgonen därpå, var jag tillbaka i det välbekanta. Men tingen i rummet hade förändrats. En hinna hade dragits bort från dem och blottat en annan verklighet. Rummet, där jag sovit nästan alla nätter i mitt tolvåriga liv, var inte längre min sovplats, den var bara en plats bland många andra. Jag var inte längre en självklar del av vår stad, vårt hus, vårt rum. Barndomens oskuld var borta.

Medan jag satt i tankar klingade en hög ton någonstans i mitt huvud. En ilning mellan tinningarna gjorde mig uppmärksam. Efter en stund visste jag att jag måste söka upp Johannes och berätta för honom om vad som hänt.

Jag fick bråttom. Jag ville få tag i honom innan han lämnade sitt hem för dagen. Ända sedan Johannes var liten, innan

han ens börjat i synagogans undervisning, hade han vallat fåren.

Jag ville inte väcka mina bröder och var tvungen att ge mig av utan att Josef eller Maria fick syn på mig. Snart skulle Josef, med hårda ord och förmaningar, sätta verktygen i händerna på mig, medan Maria, med vädjande blickar och mjuka händer, skulle be mig lyda hans vilja.

Varje dag kom de med nya förmaningar om plikter och ansvar, om att finna sig tillrätta med sin lott och att vara ödmjuk inför lagen. Jag var rädd för Josef. Ändå fruktade jag Maria mer eftersom hennes kärlek och tålmod dolde en så stark vilja. Josefs hårda påbud gick att sätta sig emot. Men inför henne böjde jag mig. Hjärtat brast varje gång jag såg på henne.

Livklädnaden, som jag haft över mig under natten, tog jag på mig och drog till skärpet kring midjan. Sandalerna knöt jag fast så fort jag kunde. Ytterdörren kunde jag inte använda. Jag fick krypa ut genom det lilla fönstret som gick mot husets baksida och hoppa ned på marken. Försiktigt smög jag först till avträdet innan jag började springa genom trädgården, sedan genom olivlundarna som låg i slutningen ner mot dalens botten, för att ta den genaste vägen till Elisabeths och Sakarias by.

Jag sprang över kullar, runt snår, hoppade över rötter och stenar, skrämde upp ett par kaniner och en orm som ringlade iväg. Kaninens blick blänkte till i morgonsolen, ormens tunga sköt hastigt ut innan den slank under en stor sten.

Det hade regnat och blommorna lyste längs den karga marken. Liljor, hyacinter och narcisser växte bland senapsträd och törnbuskar. Den torra jorden var äntligen mättad av fukt

och en ovanlig doft steg upp från marken. Mina fötter rörde knappt marken.

Jag fick ofta rådet att besinna mig. Josef varnade för galenskap, Maria vädjade om tålmod. Men att hejda stormen inom mig gick inte.

När jag på avstånd såg den lilla byn, där jag så ofta varit på besök, ropade jag på Johannes. Jag ropade så högt att när jag kom fram stod redan hans mor Elisabeth ute på gården och undrade förskräckt vad som hänt. Jag hälsade och svarade flåsande att allt var bra med oss och att vi kommit hem utan missöden från Jerusalem – men var fanns Johannes?

Elisabeth pekade ut mot ödemarkerna och skakade på huvudet. Jag bugade mig för henne och önskade henne en god dag innan jag försvann runt närmsta snår.

Det var inte svårt att leta efter Johannes. Han hade lärt mig att hitta i vildmarken. Han hade visat mig hur man gav akt på solens läge, hur man inpräntade kullar och träd i minnet, hur man tog sig upp på klippor för att få överblick. För Johannes var inte skogsdungar, fält och öknar ett öde landskap.

Jag hittade honom under ett fikonträd där han satt och vilade. Han hade på bara ett år blivit en man. Han var lång och senig, huden var mörk och håret växte vilt runt det magra ansiktet. Kring munnen växte skäggstubb. Hans händer hade blivit stora och fasta. Han såg ut som ett ungt vilddjur. Ögonen satt djupt, blicken var svart och växlade fort mellan ilska och mildhet. Han hade en mörk svullnad på ena kinden och jag antog att han som vanligt varit i slagsmål.

Johannes!

Långsamt vred han på huvudet och betraktade mig. Han såg sorgsen ut.

Jag sneglade på mina spensliga armar och mjuka små händer. Ekot av min ljusa röst när jag ropade hans namn klingade fortfarande.

Avståndet mellan oss hade växt sig för stort. För bara något år sedan, då vi båda var barn, läste vi varandras tankar. Men nu hade Johannes kropp och tankar gått sin egen väg.

Med tveksamma steg gick jag fram till honom, räckte fram handen och hälsade.

Är vi inte vänner längre?

Frågan gjorde honom olustig. Han sänkte sitt huvud och suckade. Sedan kom vreden.

Du är bara ett barn Jeshua! Gå hem!

När han lugnat sig lyfte han handen i en hjälplös gest och sa: Allt kommer att förändras. Det spelar ingen roll om man är barn eller vuxen. Vi kommer alla att gå under.

Jag satte mig på marken bredvid honom utan att säga något. Jag var bortstött och besvikelsen gjorde mig arg och bitter. Jag bestämde mig för att tiga och vänta ut honom. Till slut stod han inte ut längre utan sa: Det handlar om min far Sakarias. Han vill att jag ska flytta till Jerusalem och bli präst som han själv. Men jag vill inte. Prästerna är huggormar, falska och onda. Han hotar med att förskjuta mig.

Jag vet hur det är, svarade jag. Josef plågar mig trots att han inte ens är min far.

Jag steg långsamt upp och började gå därifrån. Jag var arg på honom.

Då tog Johannes ett djupt andetag och sa med hård röst:
Gå inte!

Jag stannade utan att vända mig om. Johannes fortsatte,
nu mer vädjande: Lämna mig inte!

Då vände jag mig om och betraktade honom. Med min
ljusa barnaröst, som jag försökte göra så stark och fast som
möjligt, sa jag: Så här var det i Jerusalem under påsken.

JAG BERÄTTADE för Johannes att Jerusalem svävade ovanför hela Judeen. Staden sträckte sig mot himlen, var vänd mot Den Ende. Härifrån rann allt blod ut till det heliga landet.

Jag såg folket gå sjungande upp mot Moriaberget och templet trots att de var utmattade efter den krävande vandringen. De jublade, de ropade, de skrattade. Folkets glädje var lik den yra barn ofta känner strax innan de brister i gråt. Svindeln är som starkast där avgrunden är som djupast.

Jag kände att jag tillhörde detta folk, var en del av det – men jag var också något annat. Något väntade mig innanför de väldiga tempelmurarna, något som handlade både om den undergång Johannes just hade talat om, men också om en välsignad framtid.

På den tredje dagen i Jerusalem, när vi kommit tillrätta i lägret och vilat upp oss efter vandringen uppför bergen, gick också vi till templet. Trängseln utanför förgårdarna var så svår att många inte kom fram till de yttre portarna. Den kraftige Josef banade väg genom folkmassan. Jag, min mor och mina bröder följde efter. Själv bar jag det sprattlande offer-

lammet i famnen. Värmen från alla kroppar, från både slakt-djur och människor, pressade på från alla håll. Det gick inte att tala med varandra för allt larm: Skrik, sång, skratt, gräl, bråkanden, råmanden. Alla knuffade sig fram som om de flydde från en fara och sökte räddningen vid templets mitt.

När vi kommit in till hedningarnas förgård var trängseln inte lika stor, men handeln med offerdjur och växlingar av pengar var skränig och påträngande. Vi vilade en stund under en av pelargångarna medan röken från offeraltaret på det inre tempelområdet lade sig tung omkring oss. Det stack i ögonen och stanken av bränt kött var kväljande. Vårt offerlamm bräkte i skräck och ville fly.

Jeshua!

Johannes avbröt mig och skakade på huvudet.

Du talar till mig som om du var en rabbin i synagogan som berättar om Påsken! Jag har varit där två gånger. Jag vet hur det är! Kom hit och sätt dig! Jag har tagit med några rostade gräshoppor.

Men jag gav mig inte.

Nej du vet inte vad som hände! Jag måste berätta för att du ska förstå!

På det inre tempelområdet stannade min mor och mina bröder i kvinnornas förgård. Josef sköt mig framför sig när vi tog trapporna upp till männens förgård där leviterna tog emot offerdjuren. Det var en fasansfull plats. Strax utanför själva tempelbyggnaden klev vi in på en förgård där nedblodade präster halkade omkring i spillning, blod och kroppsvätskor. Den stinkande röken svepte fram och djurens döds-

skrin var ohyggliga. Det allra heligaste låg mitt i en slaktplats. För att nå saligheten var man tvungen att gå genom blod, smärta och dödsskräck.

Jag ville därifrån så fort som möjligt, men Josef stod kvar för att se vårt lamm tappas på blod och slängas upp på elden. Han ville också ha med sig en bit av köttet till kvällens måltid.

Jag smet därifrån och tog mig så snabbt jag kunde tillbaka genom staden till platsen där vi övernattat. Om Jerusalem var en försmak av himmelriket, var delar av templet en försmak av Gehenna. Dit ville jag inte återvända.

Den sista morgonen i Jerusalem blev jag rastlös. Något var ofärdigt, ouppklarat. Jag borde inte ha flytt från templet. Utan att säga något till Josef eller min mor lämnade jag dem medan de packade samman våra ägodelar och gjorde sig färdiga för hemfärden. En stark kraft drev mig upp mot templet.

När jag kom till den yttre förgården gick jag till en av pelargångarna där det satt en grupp skriftlärde, de flesta var sadducéer. Kanske var några medlemmar i stora rådet, kanske var några av dem överstepräster, kanske Hannas själv satt där. Jag kände inte igen någon av dem. Några talade lågmält med varandra, andra halvsov eller kisade ut mot Kidrondalen och Oljeborget. När jag såg dem mognade ett beslut inom mig.

Jag kände mig, när jag stod inför de väldiga männen, liten och skör. Ändå trygg på ett märkligt sätt. I bröstet öppnade sig en glipa, och ur den kom något jag inte visste fanns där.

Jag gick fram och ställde mig framför de skriftlärde. De vände sig långsamt mot mig, betraktade mig nedlåtande, som ett oppfostrat barn som inte lärt sig att visa respekt för de

äldste. De visste inget om den rena och klara låga som brann inom mig.

En av dem gjorde en gest mot en av vakterna som kom och sa åt mig att gå därifrån. Jag hejdade honom genom att sätta upp handen. Vakten tvekade och väntade på vad prästen skulle säga.

Ta bort pojken, sa han.

När vakten kom emot mig steg jag fram inför den präst som tycktes stå högst i rang och sa med hög röst så att alla skulle höra: Jag har rätt att vara i min Faders hus!

Det blev tyst. Prästerna öppnade sina slutna ögonlock, vände långsamt sina blickar från utsikten över Oljeberget, strök sina skägg, fuktade sina munnar och betraktade mig.

Vad vill du, frågade en av dem.

När jag kommit så långt i min berättelse vände Johannes sitt ansikte mot mig. Hans tungsinne var borta och han sa ivrigt: Jag vet vad du gjorde. Du läste stycken ur Skriften och citerade profeterna!

Jag skakade på huvudet.

Jag läste inte upp något för dem ur minnet. Jag återgav inget ur de heliga skrifterna. Jag sa till översteprästen att jag blivit sänd till dem, inte för att ge dem något budskap, jag var ju bara ett barn, utan för att ställa några enkla frågor.

Bakom mig närmade sig inte bara fler tempelvakter utan också delar av allt folket som var samlat på den jättelika förgården.

Den första frågan jag ställde var: Kan en oren hedning vara lika rättfärdig som översteprästen?

Några log besvärat, rättade till mantlarna och tog sedan på sig stränga miner. Mitt barn, sa en av dem, och var finns på jorden något enda folk som är likt ditt folk, Israel?

Jag svarade: I dig skola alla släkter på jorden vara välsignade.

En stor grupp av nyfikna människor hade nu samlats kring oss för att lyssna. Allt fler strömmade till.

Översteprästen förklarade att jag var både listig och oblyg, men att jag bättre skulle förstå svaret när jag blivit vuxen. Han uppmanade mig att fortsätta studera skrifterna och lyssna till de lärdas förklaringar.

Jag svarade att jag varken fått något svar eller någon förklaring och därför ville ställa ytterligare en fråga. Då hördes ett förvånat mummel från åhörarna.

Vem har störst ansvar för att Den Ende i vredesmod bestraffat sitt folk så många gånger, daglönaren eller översteprästen?

När jag ställt denna fråga klev tempelvakterna allt närmare, redo att ingripa. Nu ansträngde sig prästerna för att med citat och förklaringar fördela ansvaret för Jahves vrede, så att skulden lades på hela folket jämnt fördelat.

När de talat färdigt sa jag att jag tolkade svaret som att översteprästen inte hade större ansvar för folkets välgång än den fattigaste och okunnigaste bland daglönarna. Vari bestod då de skriftlärdes uppgift, frågade jag.

Då brast folket omkring oss i skratt och munterheten spred sig. Prästernas ansikten mörknade. Men de kunde inget göra på grund av folkets intresse.